

JOSEF BERNARD PROKOP

PANÍ
GRIMMOVÁ

a případ
mrtvého lichváře

aneb

ZIMNÍ PŘÍPAD

PANÍ
GRIMMOVÁ
A PŘÍPAD
MRTVÉHO
LICHVÁŘE
aneb
ZIMNÍ
PŘÍPAD

JOSEF BERNARD PROKOP

PANÍ
GRIMMOVÁ
a případ mrtvého lichváře
aneb
ZIMNÍ PŘÍPAD

Fortuna
Libri

Josef Bernard Prokop
Paní Grimmová a případ mrtvého lichváře
aneb Zimní případ

Copyright © Josef Bernard Prokop, 2016
Czech edition © Fortuna Libri, Praha 2016
Cover design © Jiří Antalovský, 2016
Cover photograph © Roy Pedersen/123RF, 2016

Vydalo nakladatelství Fortuna Libri.

www.fortunalibri.cz

Odpovědná redaktorka Jana Semelková

První vydání.

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být reprodukována, ukládána
do informačních systémů nebo rozšiřována jakýmkoli způsobem,
ať už elektronicky, mechanicky, fotografickou cestou
nebo jinými prostředky bez souhlasu majitele práv.

ISBN 978-80-7546-024-0

Kapitola první

Toho roku přišla zima záhy a během krátké doby ukázala všem v kraji svou nemilostivou tvář. Sněžná nádlíka se přirozeně nevyhnula ani Kostelci a také kosteleckému zámku. Silnice, louky, pole a stromy dostaly masivní bílou pokrývku, a ani zvýšené úsilí odpovědných lidí, zejména Kosteckých technických služeb, tedy správců silnic a chodníků, každoročně vykolejených a překvapených příchodem zimy, nepřinášelo požadovaný výsledek.

Kdo nemusel, nevycházel, nevyjížděl. Propadl zkrátka zimnímu spánku. Blahořečené sněhové vločky nepřímo podporovaly pohodlnost a možná i lenost.

I zámek se posunul do zimního spánku. Většina obyvatel podlehl volání médií či zámecké knihovny. V zámku panoval klid, mír a dolce far niente.

Pouze bývalá lékařka, paní Ludmila někdy připnula na nohy běžecské lyže, aby učinila zadost své představě o zdravém životě na venkově. Pokud ovšem nebyla zrovna přizvána svými spolubydlícími k akutnímu přejedení, případně nespokojenému žlučníku.

Zkrátka, poklidně bylo na zámku, poklidně bylo v podzámčí.

Kostecké náměstí mělo svůj nezaměnitelný půvab v každé roční době. A výjimkou nebyla ani zima, která onoho roku přišla velice brzy a byla neodbytně vydatná. Střechy domů se prohýbaly pod množstvím sněhu a silný mráz nedovoloval, aby sněhová čepice sklouzla dolů. Technické služby měly plné ruce práce, aby přivaly sněhu odklidily, lidé padali, chirurgické ambulance pukaly ve švech a pan starosta měl stále obsazenou linku.

Bílá nadílka podtrhovala půvab celého města. Kdyby si pohotový malíř, či fotograf stoupl kamkoliv do jeho ulic, jistě by se mu podařilo vytvořit nevšední portrét. Zejména hlavnímu náměstí sníh velmi slušel. Dodával mu až pohádkového vzezření a nádechu přízračna, halil všechny domy, od gotických, přes renesanční a barokní, až po secesní.

A což teprve, kdyby malíř zachytil i typické kostelecké postavičky. Harmonikář, pan Vicena, který ve všech ročních dobách sedával v podloubí a vyhrával a zpíval. Ani mráz ho neodradil. Obvyklým návštěvníkem náměstí byl i milovník zvířat a vlastník útulku, pan Vršek, který se vždy v devět, třináct, sedmnáct a dvacet jednu hodinu objevoval se smečkou ne menší šesti psů, pokaždé jiných, aby se jeho přátelé a schovanci prostřídali. Chodil v podivném pruhovaném oblečení, připomínající námořnické.

Když vyšel mezi prostý lid pan starosta, stal se i on jednou z oněch postavíček, o nichž byla řeč. Byl postavy spíš široké, nežli dlouhé a měl obličej, připomínající staré dřevěné loutky, se kterými vystupovali potulní loutkáři.

A také sem jistě patřila paní Velinová. Žena neurčitého věku, kvapícího směrem k sedmé desítce, malá a podsatá, oblečená v těžko popsatelný oděv, obvykle tlačící před sebou starodávný vozík, naložený vším, co na své

přibližně desetikilometrové cestě ze svého domku na samotě sem do centra Kostelce posbírala.

Takto získané věci poté prodávala tu do bazaru, tu do starožitnictví. Byla ráda na čerstvém vzduchu a vlastně se nikdy nenaučila žádnou práci. Přivydělávala si drobnou výpomocí, i paní Grimmová ji ráda dopřávala výdělků. Se starodávným zrezlým vozíkem, psem a velmi osobitou pokrývkou hlavy, podobné čapkám za francouzské revoluce, připomínala starý žánrový obrázek. Dalo by se říct, že i ona zapadala do celkového koloritu města Kostelce.

V den, o němž je nyní řeč, však větší pozornost přitahoval průvod několika desítek lidí nejružnějšího věku, kteří nesli transparenty s nápisy, vyjadřujícími nesouhlas se stavbou dálnice a jejího přivaděče, jenž měl procházet lesy a polnostmi, které se některých přímo týkaly.

Paní Grimmová nedopatřením dorazila na náměstí v okamžiku, kdy byl starosta, vystoupivší na balkon budovy městského úřadu, přivítán hvízdáním, bučením a z druhé strany, jak to bývá, i potleskem. Neměla ráda srocení jakéhokoliv typu. Vždy jí připomnělo onen zástup, který jim jednoho pošmourného mrazivého únorového rána sdělil, že již nejsou majiteli zámku.

Ani nyní nečekala na starostův projev, který byl jistě plný dobře míněných slibů, antonym a jinotajů. Jeden ze starostových zástupců byl literárně činný a nedělalo mu tudíž potíže vytvořit cokoliv.

Podívala se na seznam položek, které měla obstarat. První na něm bylo řeznictví. Nyní do něj již chodila ráda, neboť dřívější majitel, Jindřich Klem, po ostudě, kterou zakusil po Sperlingově případu, postoupil obchod svému bratranci stejného příjmení. A ten byl z docela jiného těsta než majitel původní. Jindřich se dokonce od-

stěhoval na samý kraj Kostelce a ztrpčoval svou hlučnou přítomností život nejbližším sousedům.

Pan Václav Klem přivítal paní Grimmovou zdvořilou úklonou a přátelským úsměvem beze stopy servilnosti.

„Paní baronko, jsem rád, že jste se zastavila. Co si dnes dáte?“

Paní Grimmová se s ním přátelsky pozdravila a podala mu seznam masa, uzenin a dalších dobrot, které bylo třeba dovézt na zámek. Řezník se zahleděl na soupis.

„Všechno máme až na skopové. To už běžně nevidíte. Rád bych věděl, kam to posílají.“

„Jsou vůbec podivné věci na světě, pane Kleme,“ ukázala paní Grimmová přes výlohu, plnou kašírovaných dobrot, na náměstí. Zavrtěla hlavou. „Myslíte, že ti lidé skutečně věří, že tím mohou něco dokázat?“

Pan Klem rozhodil dobromyslně rukama.

„Víra tvá tě uzdravila, praví se v Bibli, ne? Nechají je vykřičet, nic se nezmění a bude dobře.“

„A v co všichni věří?“

„Že se nakonec podaří silnici postavit... Mají tam pozemky.“

„Děláte si ze mě...“

„Těch pár lidí venku nic nezmění. O tom se přece rozhoduje jinde.“

Do hovoru paní Grimmové náhle zavrčel mobilní telefon. Ve sluchátku se ozval Hermínin rozčilený hlas.

„Nelly, přijď hned domů! Je tu policie!“

„Jindřich?“

„Ano, je to on! Má případ, jsi podezřelá, přijď! Na nic nečekej!“

Sluchátko zmlklo. Paní Grimmové Hermínina etuda vyloudila lehký úsměv na tváři.

* * *

Byla zvědavá, co Jindřicha na zámek přivedlo. Do zámeckého kopce vyběhla tak rychle, že si nahoře musela odpočinout. Nebudu tolik jíst! opakovala si jako obvykle. Musí Marii domluvit.

Oddychovala a přitom shlížela na město z vrcholu cesty, která z náměstí vedla k zámku do kopce. Paní Grimmovou trochu hnětlo, že i její milované město počíná dostávat jiný nádech, než byla po desetiletí zvyklá. Bary, herny, banky a pojišťovny vytlačovaly obchody, potřebné pro běžného obyvatele. Zájemce si mohl zakoupit deset dekagramů tiskopisů, nikoliv však housky, anebo rohlíky. Na to byl za městem vystavěný hyperanebo snad super- market. Zkrátka velkoobchod! Trochu z ruky pro pěší, hezký výlet autem. A ona nemohla k tomu nic říct.

Pokrok nezastavíš! Říkala si paní Grimmová, stejně jako před více než sto lety její dědeček, když vítal první parní lokomotivu v kraji. Je tohle ale pokrok?

Posledních několik desítek metrů šla opět ostrým krokem. Na zámku před vchodem opravdu zahlédla policejní auto. Řidič, čekající za volantem, jí přátelsky zamával. Opětovala pozdrav a přidala, do zámecké haly vběhla téměř poklusem. Mávla na polekanou kuchařku Marii a zamířila do salónu, kde, jak předpokládala, návštěvník seděl. Nahlédla dovnitř. Chval byl vskutku vydaný na pospas Hermínině výřečnosti. Za sebou zaslechla kroky, obrátila se a spatřila Helenu. Usmála se na ni.

„Helenko, přijela ti návštěva.“

Hlava její neterě se vzápětí objevila vedle ní a nahlédla do salónu. Bylo zábavné sledovat, jak obličej mladé ženy střídá všechny možné odstíny spektra. Pohlédla na paní

Grimmovou s němou výčitkou, která by vydala na půl stránky. Pak rázně odešla pryč.

Paní Grimmová naopak zamířila dovnitř místnosti. Chval přivítal její vstup se zřejmým ulehčením. Pozdravili se, podali si ruce. Chval se choval velmi zdvořile, ale byl z něho cítit odstup. Paní Grimmová pozvala pohybem ruky návštěvníka do menšího přijímacího salóнку, který se nacházel hned vedle oficiálního. Ještě že měl zámek tolik místností, ostatně pyšnil se tolika okny, kolik bylo dní v roce.

Nepoužívali salónek často, ale nyní se hodil. Původní architekt chtěl, aby již z první místnosti, do níž návštěvník vstoupí, bylo patrné postavení a zámožnost vlastníka. Na stěnách a na stropě našel příchodzí výjevy udatných mužů minulosti, zrcadla na stěnách kdysi odrážela mihotavé záblesky svící, dnes paprsky elektrických svítidel.

Tady usedli do pohodlné kožené soupravy, kousek od sebe, a paní Grimmová se tázavě podívala na návštěvníka. Nevypadal dobře. Od rýmy odřený nos, zarudlé oči, zjevně od nevyspání i nachlazení, a čas od času pokášlával. Oběť zimního počasí, jako mnoho dalších.

„Buďte vítán, Jindřichu, přišel jste za Helenou?“

Chval se smutně usmál.

„Helena by patrně nestála o mou společnost,“ řekl s viditelnou trpkostí.

Paní Grimmová se na něj soustrastně podívala a položila mu ruku na koleno:

„Dejte jí čas, věřte mi...“

„A k čemu to?“

„Má vás ráda. Není ale zvyklá o svých problémech s někým hovořit. Předpotopní výchovu neodhodíte ze dne na den.“

Bylo znát, že se Chvalovi o onom problému chce i nechtě hovořit. Uvědomil si zjevně, proč se zde ocitl.

„Paní Grimmová...“

„Teto Nelly!“ zaznělo výhrůžně z protějšího křesla.

Chval se matně usmál.

„Promiňte, teto Nelly, už jsem tu nebyl tak dlouho...“

Zavrtěl hlavou. „Teto Nelly, jsem tu služebně. Znáte nějakého pana Drhlíka? Roberta Drhlíka?“

Paní Grimmová přikývla.

„Ano, jistě, znám, mluvila jsem s ním a nabízel mi nějaké služby.“

„A pak?“

„Pak nic, nabídku jsem nepřijala. Proč se ptáte?“

Chval se k ní naklonil.

„Poněvadž ten Drhlík před pár hodinami zemřel. Byl zavražděný.“

Paní Grimmovou polilo horko.

„Jak?“

„Dýkou. Dlouhou, úzkou. Přímo do srdce.“

„To se dneska ještě dělá?“

„Divila byste se...“

Paní Grimmová se zarazila.

„A proč jdete za mnou?“

Chval rozhodil rukama.

„Těch důvodů je víc, teto Nelly. Jednak jste byla jednou z posledních, s kým ten lich..., ten Drhlík mluvil, jednak znáte dobře všechny lidi z města, a jednak se to nestalo daleko od vás.“

„Co?“

„Ta vražda.“

„Cože?“

„No ano.“

„Kde je Drhlík teď?“

„Dopravili ho do nemocnice, mysleli si totiž, že je to infarkt nebo mrtvice. Ta rána skoro nekrvácela, tak byla malá.“

„Tak mi vyprávějte všechno popořadě, jestli můžete.“

„Podle všeho to bylo takhle: Drhlík měl s někým schůzku...“

„Proč?“

Chval se na baronku nechápavě zadíval. Pak se předklonil a opřel se rukama o kolena.

„Teto Nelly, Drhlík byl vyhlášený lichvář. Půjčil každému, ale pak z něho stáhl kůži zaživa. Soukromě vám řeknu, že mi ho ani trochu není líto. Měl schůzku se svým zákazníkem.“

„Chcete říct – oběti!“

Chval se usmál.

„Se svou obětí. Hned vedle okresní silnice je parkoviště a za ním menší cesta. Zajel se svým terénním autem k Volskému brodu, znáte to místo? Je hned pod zámečkou zahradou.“

„Samozřejmě.“

„A tam čekal.“

„Jak to víte?“ zajímalo baronku.

„Je tam spousta nedopalků od cigaret. Musel čekat nejméně dvacet minut a připalovat si jednu od druhé. Pak ten někdo přišel a něco se stalo. Anebo jich přišlo víc.“

„Vy jste neprozkoumali místo činu?“

Chval podrážděně odfrknul.

„Ale jistěže ano! Počkejte, na to přijde řeč. Kolem osmé hodiny jel po hlavní silnici autobus z okresního města do Kostelce. Několik cestujících si povšimlo postavy, která se potácela a padala. Nejdříve si mysleli, že je opilý, ale byl slušně oblečený a kde by se tam taky opilec ve sněhu brzy dopoledne vzal?“

„A pak?“

„Řidič autobusu zastavil, lidé se vyrojili ven. Nebyl tam žádný zdravotník, takže usoudili, že bude nejlepší převézt Drhlíka do nemocnice. Pak si někdo všiml, že asi pade-

sát metrů zpátky stojí luxusní terénní vůz.“ Chval si povzdechl. „Tak se tam všichni nahrnuli, aby vůz zkontrolovali, zamkli a zabránili krádežím. Že tím ničí stopy, je nenapadlo.“

Paní Grimmová smutně pokývala hlavou.

„Drhlík ještě dýchal, odvezli ho tedy do nemocnice a tam při předběžném vyšetření zjistili bodnou ránu do hrudníku. Drhlík v té chvíli už neměl prý šanci na přežití.“

„A okolí místa vraždy?“

Chval otráveně zamíchal lžičkou v čaji.

„K nepotřebě. Rozdupaný sníh, stopy lidí široko daleko.“

„To je směla. Co si o tom myslíte?“

„Kdo je pachatel?“

„Ano.“

Chval se usmál.

„Teto Nelly, víte přece, že nejsem jasnovidec.“

„Ale s vašimi zkušenostmi?“

Chval se usmál.

„Dobrá. Záleží na tom, co to bylo za zbraň. Mohla to být nějaká dýka, nebo nůž s úzkou čepelí. Kolega, který dělá bojové sporty, si myslí, že je to šuriken.“

„To zní spíš jako název choroby...“

„Smrtící choroby! Je to malá vrhací dýka.“

„A vy si myslíte?“

„Musela to být plánovaná vražda. Je to podivné, teto Nelly. Lichvář si dal schůzku mimo město, proč? Tam ho přece nejlíp můžou přepadnout, okrást, unést a co já vím ještě. Proč si ji nesjednal někde v opuštěné ulici? Proč ho bodli dýkou, když stačí zmáčknout kohoutek pušky či pistole. Sehnat tlumič není velký problém.“

„Hm,“ řekla paní Grimmová a vydalo to za celý proslav. Nahnula se ke stolku, na němž stála konvice.

„Nedáte si ještě čaj?“

„Díky, ne,“ Chval vyhrnul rukáv a pohlédl na hodinky. „Rád bych, ale musím za svým týmem. První hodiny vyšetřování jsou nejdůležitější.“

„Co mám vzkázat Heleně?“

Nejistě na baronku pohlédl.

„Myslíte, že o nějaký vzkaz stojí?“

„Jste oba stejní paličáci!“ Paní Grimmová zavrtěla hlavou. „Co je mezi vámi a mou neteří, je vaše věc. Pokud chcete...“

„Teto Nelly...“

„Ano?“

„Ještě něco.“ Chval jí ukázal potištěnou a popsanou listinu. „Vysvětlete mi tohle! To je Drhlíkova smlouva s vámi, našli jsme ji u něho.“

Paní Grimmová se na listinu podívala, přenesla se v myšlenkách o několik dnů zpět a začala vyprávět.

Pokrokem naší doby jsou mimo jiné bankovní karty. Ty se však pro paní Grimmovou ukázaly jako silně rizikové, protože za její návštěvy hlavního města došlo k potřebě hotových peněz. Po užití karty se dozvěděla, že si nedopatřením vybrala své peníze v bankomatu, který měl jakousi čtečku. Nebyla jediná.

Další den musela zaplatit účet za stavební práce, které stavební firma Brzizové dokončili během podzimu. Zálohu už dostali, ale ještě poměrně značná částka zbývala k doplacení. Dobré účty dělají dobré přátele – a právě ona to heslo vždy razila.

Z účtu jí stihli výtečníci vytáhnout značnou sumu. Policie je sice chytila a o své peníze prý nepřijde, avšak než je dostane zpět, uplyne ještě mnoho vody. Nehrozilo, že by zůstala bez prostředků, na dalších kontech měla nemalou hotovost, avšak vklady byly termínované a vybrat ji znamenalo ztratit ještě víc.

Když banka zjistí potíže, vždy musí učinit opatření, úměrná ohrožení. V tomto případě zablokovala účet. Vedoucí banky krčila rameny.

„Nerozumím tomu, paní Grimmová, ale účet je zablokován kvůli těm hackerům. Měl by být přístupný, ale zatím se k němu nedostanu. Zkusíme to zítra, anebo pozítří.“

Jenže to byly sobota a neděle. A právě tehdy, v pátek, měla zaplatit Brzizům.

„Co to je za ochranu zákazníka, když nemůžu ke svým penězům? Oni sice počkají, ale já to slíbila!“ rozčilovala se právě u bankovního okénka, když ji kdosi zatahal za ruku.

„Paní Grimmová, kdybyste se neurazila, rád vypo-mohu...“

Za ní stál dobře oblečený muž a v ruce držel klobouk.

„To byla skvělá móda, ty klobouky,“ blesklo hlavou paní Grimmové. „Co byste rád?“

„Slyšel jsem rozhovor, aniž bych chtěl. Mohu vám pomoci, kdybyste chtěla.“

Paní Grimmová potřásla hlavou.

„A to jak?“

„Mohu vám zapůjčit na několik dnů potřebnou částku.“

„A co za to?“

„Nic, co byste nemohla zaplatit. Moje půjčky mají mnoho výhod...“ následoval jejich výčet.

Paní Grimmová se zmohla pouze na nevýraznou obranu.

„Pane Drhlíku, já nepotřebuji žádnou...“

„Ale paní Grimmová, nemusíte se rozhodovat hned, tady je má vizitka,“ zalovil v kapse, „ty půjčky jsou opravdu velmi výhodné.“

„Dobrá, ale proč si mám půjčovat, když v bance je peněz dost?“

„Protože se k nim nedostanete.“

„A smlouva? Nebo je to na čestné slovo?“ nechápala baronka.

Drhlík se ironicky usmál.

„Na čestné slovo? Samozřejmě na smlouvu. Je jednoduchá, jasně napsaná, stačí podepsat,“ podal jí potištěný papír. Paní Grimmová jej vzala do ruky a chvilku pozorně četla.

„Dobrá, mohu si ji vzít a prostudovat?“

„Paní Grimmová, přece si věříme? Já vám ji samozřejmě nechám před podpisem pročíst...“

Naštěstí si stoupli velmi nešikovně a pro paní Grimmovou nastala možnost se od dotěrného Drhlíka odpoutat.

„Dobrá, rozmyslím si to.“

Vůbec se jí do transakce nechtělo. Drhlík jí připomínal strýce Ferdinanda, který byl vyhlášený lakotník a šejdík. Ferdinandovi nebylo radno přijít do cesty. Byl to jediný člověk, kterého její otec vlastnoručně vyhodil ze zámku. Strýc je pak pomlouval, kde mohl.

„Jste velmi laskav, pane Drhlíku...“

„Maličkost, paní baronko... A na tohle číslo můžete volat,“ ukázal na honosně vyhlížející vizitku, kterou jí už dříve podal.

* * *

Paní Grimmová se vrátila do přítomnosti k nachlazenému Chvalovi. Poslouchal s velkým zájmem její povídání.

„Půjčil vám nakonec ten Drhlík?“

„Nabízel mi to.“

„Nabízel, nebo dal?“

„Jen nabízel. Proč se ptáte?“

Chval místo odpovědi sáhl do kapsy, paní Grimmová se v očekávání naklonila, avšak byl to jen kapesník. Poté, co inspektor ulevil svému nosu, položil na stůl dvě fotografie. Jedna ukazovala muže, asi čtyřicetiletého, uhlazeného, s prohnáním výrazem ve tváři, druhá patrně téhož muže, avšak ležícího se zavřenýma očima a na bílé košili s nevelkou červenou skvrnou v místě srdeční krajiny.

„Drhlík!“ vydechla paní Grimmová. „Jsem podezřelá?“

„Nemějte obavy, vím, že vy byste nenechala stopy.“

„Kde ho našli?“

„Jak už jsem říkal, u spodní části vašeho parku.“

„Ale? Co tam pan finančník dělal?“

„Finančník? On byl lichvář, teto Nelly.“

„A to dává někomu právo ho zabít?“

Chval se na ni po očku podíval. Pak pokrčil rameny.

„Jistěže ne, ale důvod ano.“ Zvedl se. „Dobrá. To bude vše..., zatím. Musím zpět na místo činu.“

„Mohu si udělat kopii té smlouvy, Jindřichu?“

„Jistě, pošlu vám ji...“

„Zbytečné, dovolíte?“ Vzala listinu, zašla do vedlejší místnosti a vrátila se zpět s originálem i kopií.“

„Albert byl nenahraditelný. Škoda, že musel do školy.“

Chval se usmál. Paní Grimmová se zarazila, dala ruce v bok a obrátila se na inspektora:

„Mohu s vámi?“

Chval se opět usmál:

„Řekla jste to o pět minut později, než jsem očekával!“

Když vycházeli ze zámku a kráčeli k autu, podívala se paní Grimmová dolů do údolí. V mlžném oparu se místy

objevovaly paprsky slunce a osvětlovaly zasněžené stráně s domky, z komínů se kouřilo a celé okolí bylo zosobněním klidu a míru. A přesto...